

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/9/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014200823
Dátum vydania rozhodnutia:	20.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200823.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa L. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/160/2014-36 zo dňa 25. novembra 2014, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/160/2014-36 zo dňa 25. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 6. júna 2014 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Odporkyňa týmto rozhodnutím podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „ZSP“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 30.07.2010, lebo mu bol od 28.07.2005 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov so zohľadnením všetkých nárokov garantovaných právnymi predpismi z dôvodu získania potrebnej doby zamestnania vo zvýhodnenej I. kategórii funkcií a nárok na dôchodok za tie isté doby zamestnania poistencovi vzniknúť nemôže.

Krajský súd mal z obsahu spisu za preukázané, že navrhovateľovi Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže rozhodnutím č. GR ZVJS-13445/33-2005 z 22.08.2005 priznalo od 28.07.2005 výsluhový dôchodok, na účely ktorého mu bola zhodnotená doba služobného pomeru od 31.08.1967 do 30.08.1969, a to ZVS so zaradením do I. kategórie, od 01.12.1972 do 31.12.1999 ako príslušník ZVJS so zaradením do I. kategórie a od 01.01.2000 do 27.07.2005 ako príslušník ZVJS so zaradením do III. kategórie. Podľa oznámenia GR ZVJS zo 04.09.2013 výsluhový dôchodok mu bol priznaný v sume starobného dôchodku podľa V. časti zákona o sociálnom zabezpečení a prídavku k tomuto dôchodku, tento názor, ktorý si osvojila aj odporkyňa, sa však podľa názoru krajského súdu

nezakladá na pravde, pretože žiadateľ dosiahol dôchodkový vek dovŕšením 55. roku veku dňa XX.XX.XXXX a preto mu nemohol vzniknúť nárok na dôchodok podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. (počnúc dňom 01.07.2002 sa ustanovenia V. časti tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužívajú). Zo zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku. Navrhovateľovi nebol priznaný starobný dôchodok, ale výsluhový dôchodok, výška ktorého bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa príslušných predpisov. Súladný právny názor v obdobnej veci vyslovil aj NS SR v rozsudku sp. zn. 9So/108/2012 z 27.11.2013.

Za nesprávne považoval krajský súd aj poučenie žiadateľa o možnosti požiadať v súlade s ustanovením § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o zvýšení už priznaného výsluhového dôchodku útvar sociálneho zabezpečenia, ktorý dôchodok vypláca, lebo toto ustanovenie zákona sa na neho nevzťahuje.

Krajský súd preto dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť odporkyni na ďalšie konanie, pretože jej rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V ďalšom konaní sa odporkyňa znova bude zaoberať žiadosťou navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku so zohľadnením všetkých období jeho dôchodkového poistenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože si ju neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie, pretože má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že navrhovateľovi bol rozhodnutím GR ZVJS č. GR ZVJS-13445/33-2005 z 22. augusta 2005 priznaný od 28. júla 2005 výsluhový dôchodok, ktorého suma bola určená podľa § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. Bol mu teda priznaný výsluhový dôchodok, avšak v sume určenej podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa aj vypláca. Na nárok na výsluhový dôchodok mu bola zohľadnená všetka preukázaná doba, vrátane doby získanej vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia s prihliadnutím aj na zvýhodnenú pracovnú kategóriu. Priznaním starobného dôchodku odporkyňou by došlo k dvojitému hodnoteniu obdobia poistenia, čo právna úprava nedovoľuje. Vzhľadom na skutočnosť, že nárok na dôchodok za tie isté doby zamestnania (poistenia) poistencovi vzniknúť nemôže, bola žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia zamietnutá. Odporkyňa trvá na tom, že rozhodnúť o zvýšení už priznaného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na dôchodok v súlade § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. je príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý výsluhový dôchodok vypláca. Tento záver je v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 9So/129/2010 z 24. novembra 2011.

Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a jej napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozsudkom krajského súdu, považuje ho za spravodlivý a vydaný v súlade s relevantnými právnymi predpismi. Poukázal na judikát najvyššieho súdu č. R 83/2013, podľa ktorého „poistenci osobitného systému sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme“, čo odporkyňa nerešpektuje. Zákon č. 328/2002 Z. z. neumožňuje, aby ZVJS rozhodol aj o dobe starobného poistenia vo všeobecnom systéme, o tom môže rozhodnúť iba odporkyňa. Poukázal tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9So/108/2012 zo dňa 27.11.2013 vydané v podstate v identickej veci, v ktorom je uvedené, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku. Pre účely starobného dôchodku mu doposiaľ neboli zohľadnené doby starobného poistenia vo všeobecnom systéme v dĺžke najmenej 6 rokov a 92 dní. Rozhodnutia, na ktoré odkazuje odporkyňa, riešili žiadateľov, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok ešte pred 1. júlom 2002, teda pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z.. Navrhol preto, aby najvyšší súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno priznať úspech.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20.01.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť tohto rozhodnutia odporkyne.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľovi bol podľa rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, Útvaru sociálneho zabezpečenia zboru v Bratislave č. GR ZVJS-13445/33-2005 zo dňa 22.08.2005 priznaný od 28.07.2005 výsluhový dôchodok podľa § 38 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. so zohľadnením služobného pomeru v trvaní 34 rokov. Rovnako nebolo sporné, že navrhovateľ dňa 30.07.2013 podal odporkyni žiadosť o priznanie starobného dôchodku od 30.07.2010 za dobu, ktorá mu dosiaľ nebola zhodnotená, a to v rozsahu 6 rokov a 92 dní. Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX z 19. septembra 2013 jeho žiadosť zamietla; následne síce vyhovelá protestu prokurátora a rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo 06.06.2014 svoje pôvodné rozhodnutie zrušila, ale rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. z rovnakého dňa, t. j. 06.06.2014 znova rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 30. júla 2010 podľa § 65 ods. 1 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Rozhodla tak s odôvodnením, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok v sume starobného dôchodku a prídavku k nemu po zohľadnení všetkých dôb zabezpečenia, ako aj zamestnania vykonávaného v služobnom pomere vo funkcii zaradenej do I. kategórie a po zohľadnení dovŕšeného dôchodkového veku 55 rokov (dňom XX.XX.XXXX).

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona o sociálnom zabezpečení, lebo vek 55 rokov nedovŕšil pred dňom 1. júla 2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužíje. Odvolací súd zhodne s krajským súdom poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9So/108/2012, ktoré bolo vydané v obdobnej veci a z odôvodnenia ktorého aj tu platí, že „bolo dostatočne preukázané, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., teda že obdobie výkonu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení však súčasne vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia sa nepovažujú len doby služby policajta. Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania). ... Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila dobu ďalšieho štúdia a doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok, taký záver nie je ničím doložený“.

Ako už uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, v konaní bolo preukázané, že navrhovateľovi bola na účely výsluhového zabezpečenia zhodnotená doba služobného pomeru od 31.08.1967 do 30.08.1969, a to ZVS so zaradením do I. kategórie, od 01.12.1972 do 31.12.1999 ako príslušník ZVJS so zaradením do I. kategórie a od 01.01.2000 do 27.07.2005 ako príslušník ZVJS so zaradením do III. kategórie. Z rozhodnutia GR ZVJS zo dňa 22.08.2005 nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Nie je sporné, že navrhovateľovi rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok, ale bol mu priznaný výsluhový dôchodok, ktorého výška bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Je nesporné, že primeraným hmotným zabezpečením v starobe (čl. 39 ÚSR) je len také zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či toto bolo získané v osobitnom systéme (vyčlenenom zo všeobecného) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Aby nedochádzalo k duplicitnému zhodnoteniu tej istej doby, pri rozhodovaní o žiadosti o priznanie starobného dôchodku v takýchto prípadoch je povinnosťou odporkyne vychádzať z celkovej dĺžky poistenia (teda vrátane obdobia služobného pomeru) a takto určenú teoretickú výšku dôchodku potom krátiť v zmysle čl. 33 Dohovoru č. 128. V tejto otázke už ide o ustálenú judikatúru najvyššieho súdu.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že rozhodnutie

odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku nie je v súlade so zákonom, preto podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k, § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešnému navrhovateľovi trovy nevznikli a odporkyňa bola neúspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.